

A MAGYARORSZÁGI TÁJKARKTER-TÍPUSOK KUTATÁSÁNAK JELEN ÁLLÁSA

...hogy élni tudjunk
a természet adta
lehetőségekkel

**TÁJKARAKTER
MŰHELYTALÁLKOZÓ**
Agrárminisztérium
Budapest, 2019.04.25.

tájkarakter

a természet arcai

Vaszócsik Vilja
Lechner Tudásközpont NKft.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Magyarország tájkarakter alapú rendszerezésének módszertani megalapozása

Szakmai témavezető: Dr. Konkoly-Gyuró Éva

Részvevő kollégák:

Lechner Tudásközpont Területi, Építészeti és Informatikai Nonprofit Kft. részéről:

Csőzi Mónika - Göncz Annamária - Hamar József - Jaschitzné Cserni Tímea - Kiss Dániel - Sain Mátyás - Sárdi Anna - Schneller Krisztián - Teleki Mónika - Vaszócsik Vilja

Ormos Imre Alapítvány részéről:

Dr. Kollányi László - Dr. Illyés Zsuzsanna - Máté Klaudia - Varga Dalma - Dr. Jombach Sándor

Tájműhely Kft részéről:

Dr. Konkoly-Gyuró Éva - Dr. Tirászi Ágnes

Szakértők:

Dr. Belényesi Márta - Dr. Csorba Péter - Dr. Grónás Viktor - Dr. Lehoczki Róbert - Pataki Róbert - Dr. Podmaniczky László - Dr. Szilassi Péter - Tóth Péter

A. Nemzetközi példák alapján a hazai elemzés információstruktúrájának és rendszerének felállítása

B. Tájindikátorok - Témacsoportok kialakítása és felelősök kijelölése

C. Tájindikátorok kidolgozása és összesítése tematikus indikátorcsoportonként

D. Tájjelleg, illetve domináns tájindikátorok meghatározása

E. Tájjellegindikátorok összesítése – tájmozaik és tájkarakter típusok azonosítása

Egyeztetés
TK össz-
munkacsoporti
és téma-
csoportonkénti
műhely-
találkozókon
havonta

Természeti tényezők

- Geológia
- Domborzat
- Éghajlat
- Vízrajz
- Talajok
- Élővilág

Antropogén tényezők

- Településmintázat
- Infrastruktúra

Komplex tényezők

- Felszínborítás/területhasználat
- Tájszerkezet

Percepcionális tényezők

LEHATÁROLÓ
INDIKÁTOROK

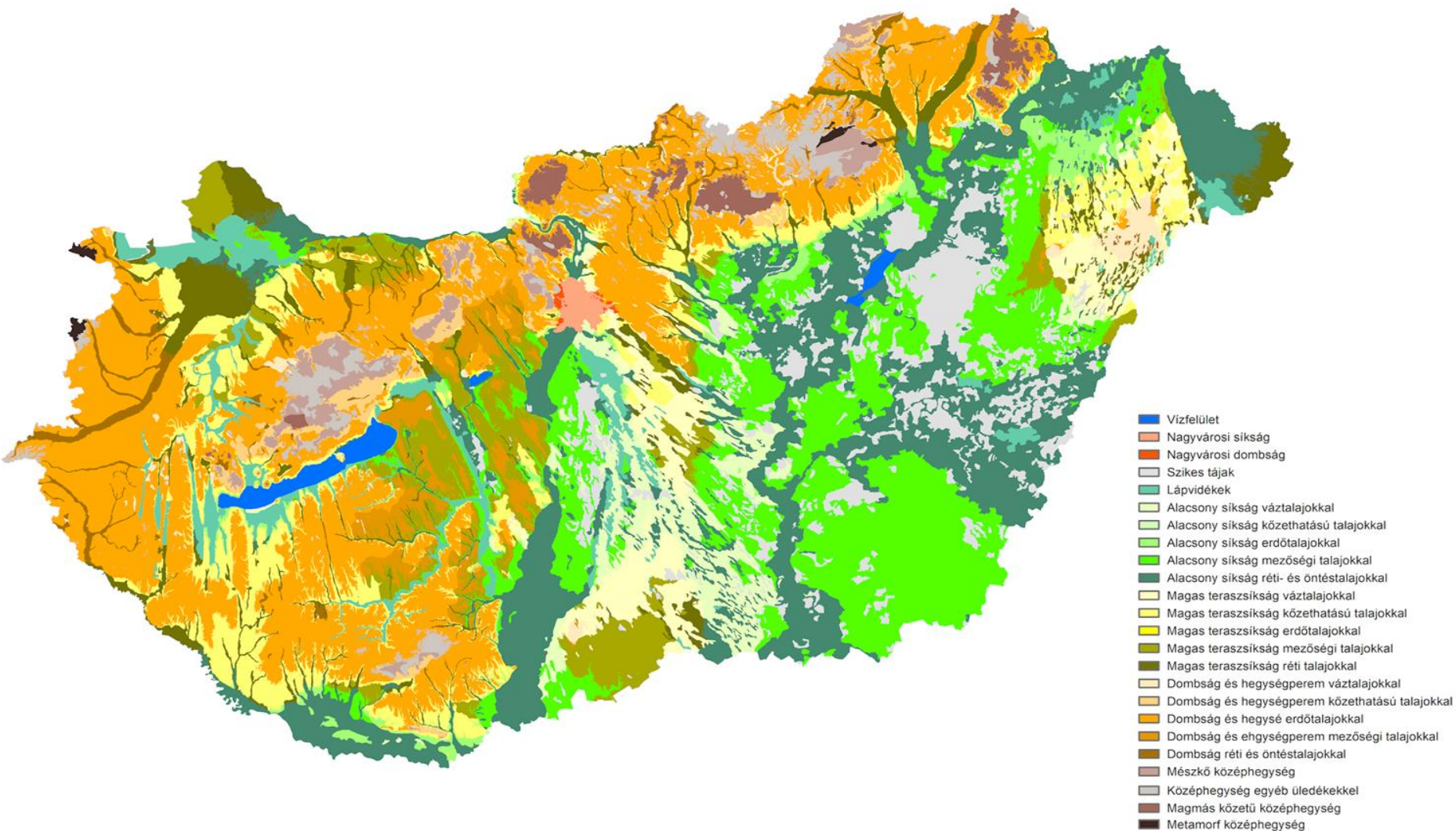
LEÍRÓ
INDIKÁTOROK

tájkarakter
a természet arcai

TERMÉSZETI JELLEGINDIKÁTOR

MAGYARORSZÁG TÁJKARAKTER ALAPÚ RENDSZEREZÉSÉNEK MÓDSZERTANI MEGALAPOZÁSA

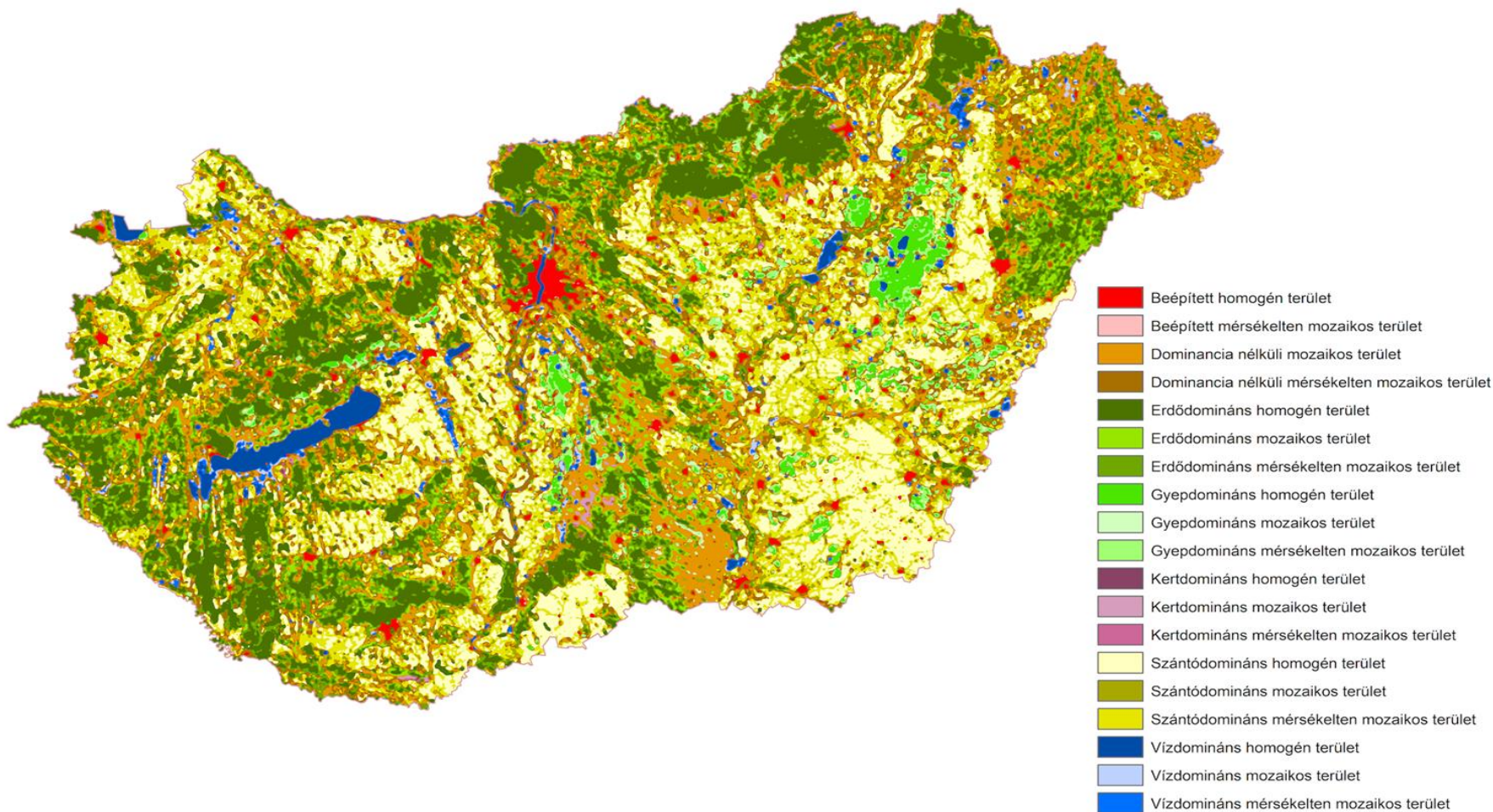

KOMPLEX JELLEGINDIKÁTOR

MAGYARORSZÁG TÁJKARAKTER ALAPÚ RENDSZEREZÉSÉNEK MÓDSZERTANI MEGALAPOZÁSA

0 10 20 30 40 50 km

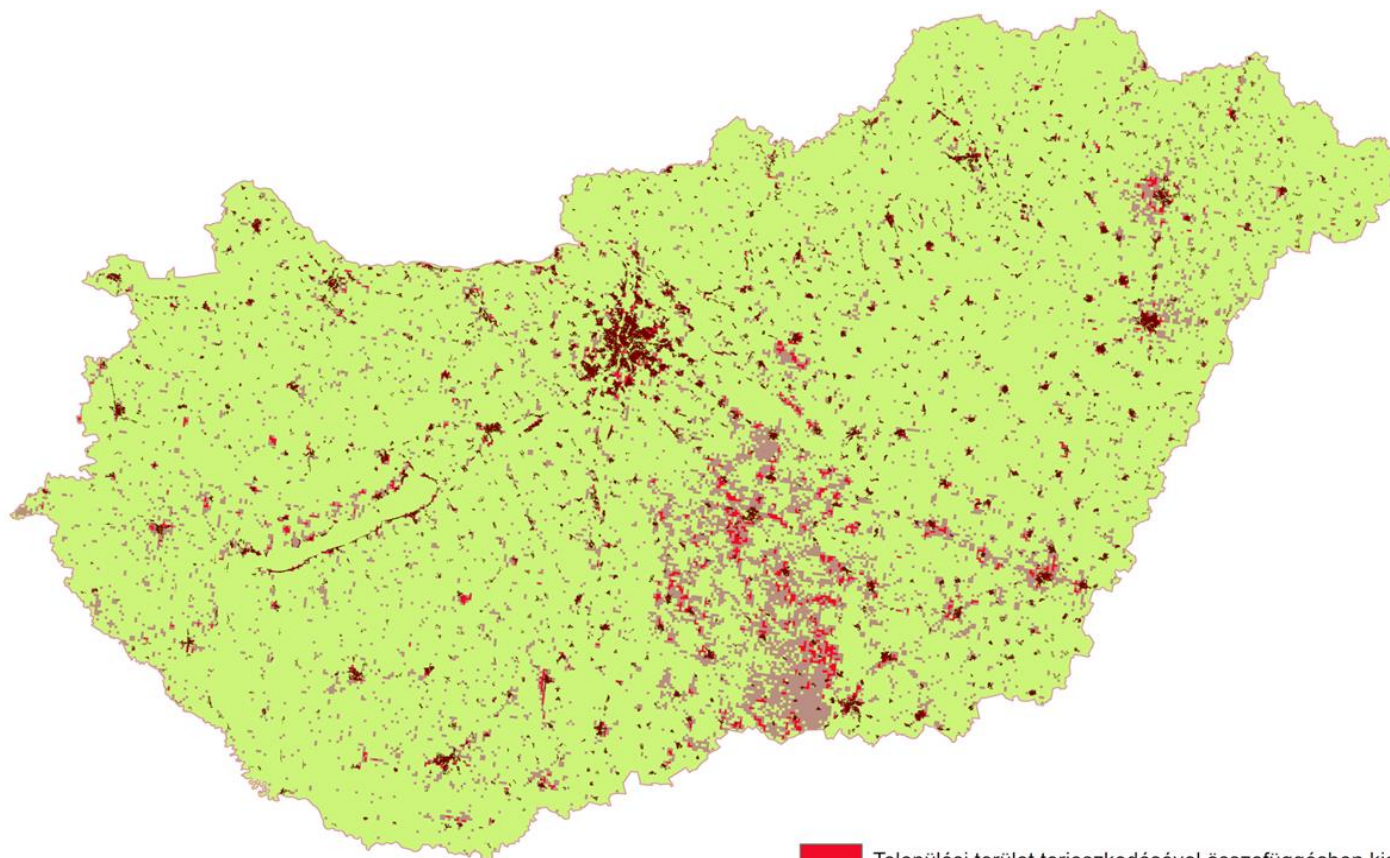

tájkarakter
a természet arcai

BEÉPÍTETT TÉRMINTÁZAT

MAGYARORSZÁG TÁJKARAKTER ALAPÚ RENDSZEREZÉSÉNEK MÓDSZERTANI MEGALAPOZÁSA

0 10 20 30 40 50
km

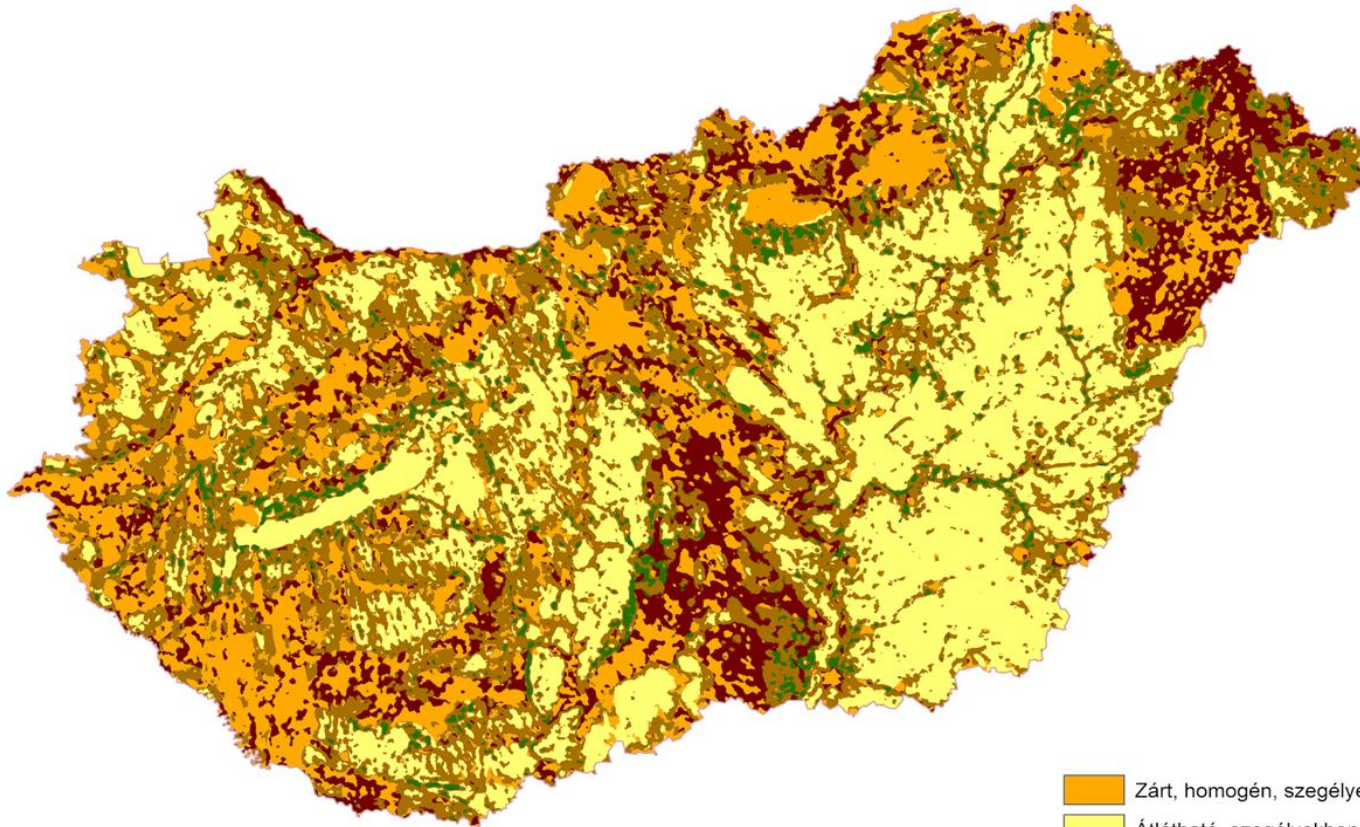

- Települési terület terjeszkedésével összefüggésben kialakult szóróvány
- Településhiányos terület
- Mezőgazdasági műveléssel összefüggésben kialakult szóróvány
- Egybefüggő beépített terület

PERCEPCIONÁLIS JELLEGINDIKÁTOR

MAGYARORSZÁG TÁJKARAKTER ALAPÚ RENDSZEREZÉSÉNEK MÓDSZERTANI MEGALAPOZÁSA

- Zárt, homogén, szegélyekben szegény területek
- Átlátható, szegélyekben szegény területek
- Átmeneti, közepesen zárt területek
- Szegélyekben gazdag, de nem átlátható, zárt területek
- Átlátható, nyitott, szegélyekben gazdag területek

JELLEGINDIKÁTOROK ÖSSZESÍTÉSE

A természetvédelem
országos programja.

Természeti
indikátorcsoport

Komplex
indikátorcsoport

Antropogén
indikátorcsoport

Percepcionális
indikátorcsoport

Természeti
jellegindikátor

Komplex
jellegindikátor

Antropogén
jellegindikátor

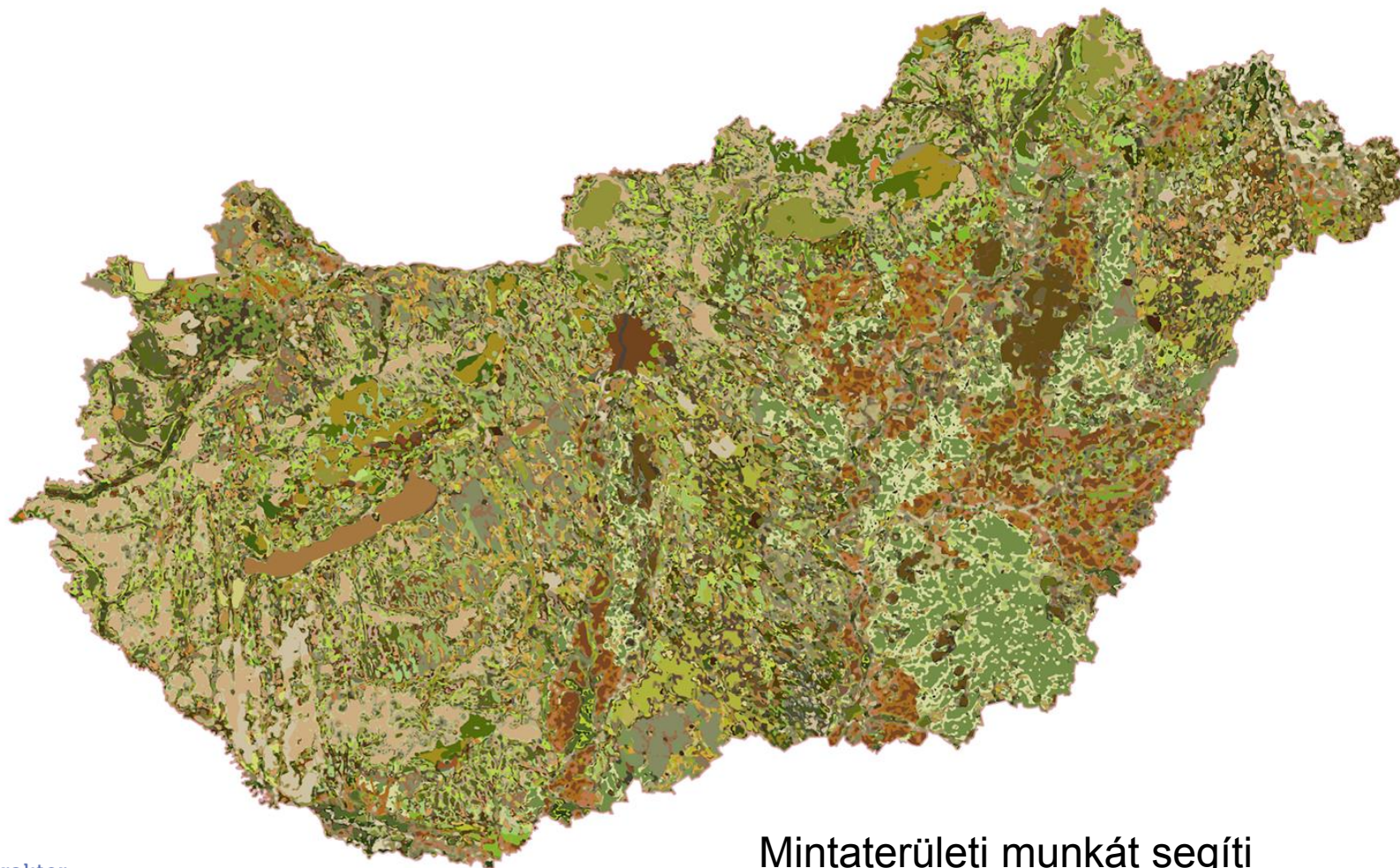
Percepcionális
jellegindikátor

Rétegek
egyesítése

Tájkarakter mozaik egységei

Tájmozaik egységek

Mintaterületi munkát segíti

DOMINÁNS INDIKÁTOROK - ORSZÁGOS TÁJTÍPUS

A természetvédelem országos programja.

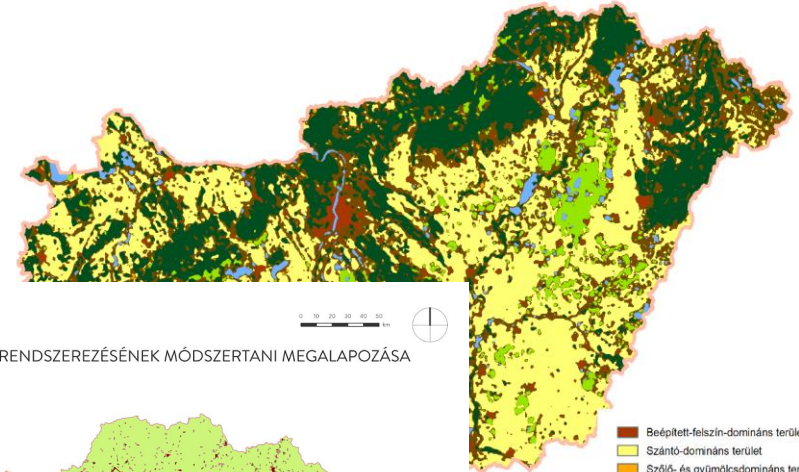
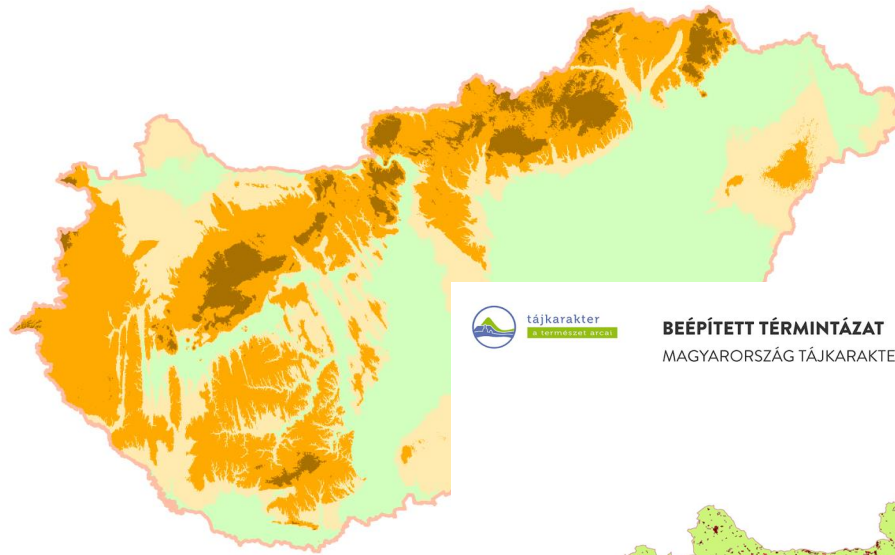
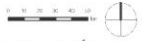
DOMINÁNS INDIKÁTOR DOMBORZAT

MAGYARORSZÁG TÁJKARAKTER ALAPÚ RENDSZEREZÉSÉNEK MÓDSZERTANI MEGALAPOZÁSA

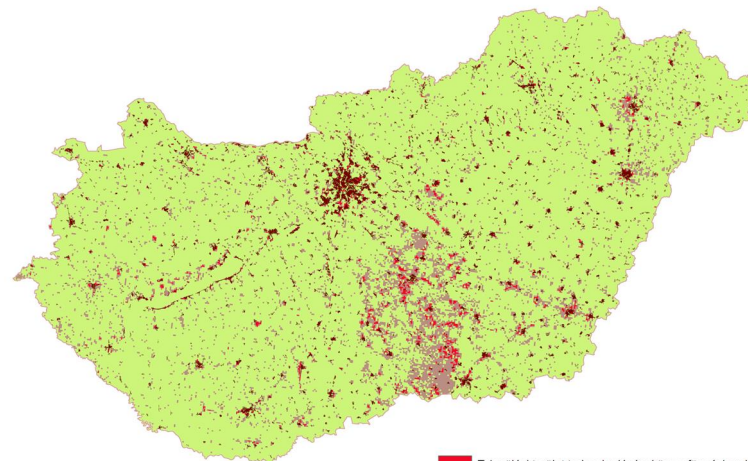
DOMINÁNS INDIKÁTOR FELSZÍNBORÍTÁS-DOMINANCIA

MAGYARORSZÁG TÁJKARAKTER ALAPÚ RENDSZEREZÉSÉNEK MÓDSZERTANI MEGALAPOZÁSA

BEÉPÍTETT TÉRMINTÁZAT

MAGYARORSZÁG TÁJKARAKTER ALAPÚ RENDSZEREZÉSÉNEK MÓDSZERTANI MEGALAPOZÁSA

- Beépített-felszín-domináns terület
- Szántó-domináns terület
- Szőlős- és gyümölcsdomináns terület
- Gyep-domináns terület
- Erdő-domináns terület
- Víz-domináns terület
- Dominancia nélküli terület

DOMINÁNS INDIKÁTOROK - ORSZÁGOS TÁJTÍPUS

A természetvédelem országos programja.

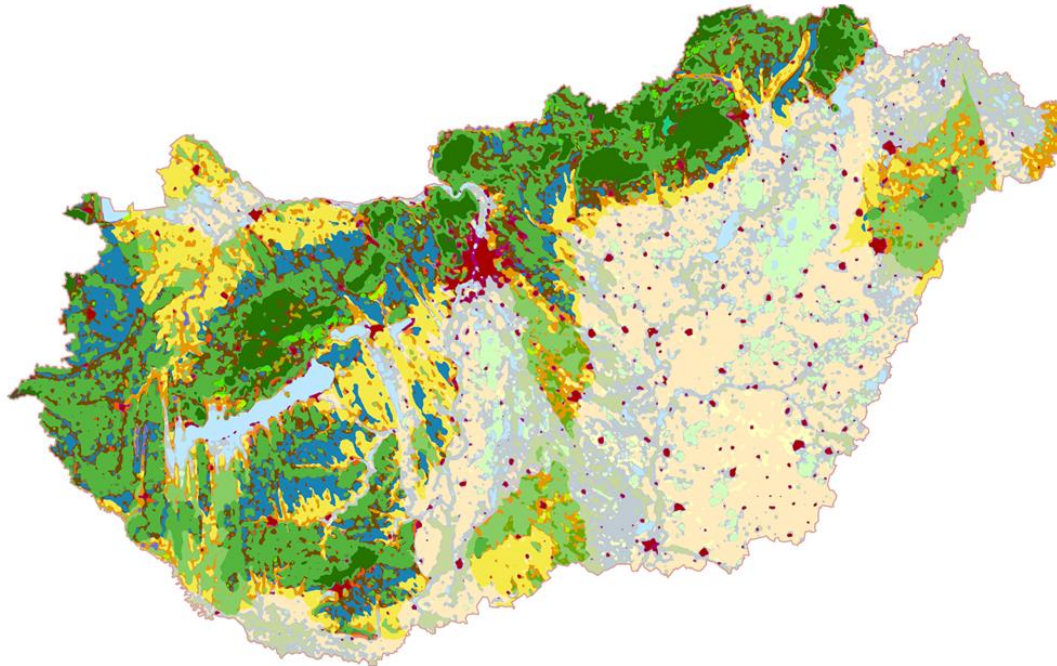

tájkarakter
a természet arcai

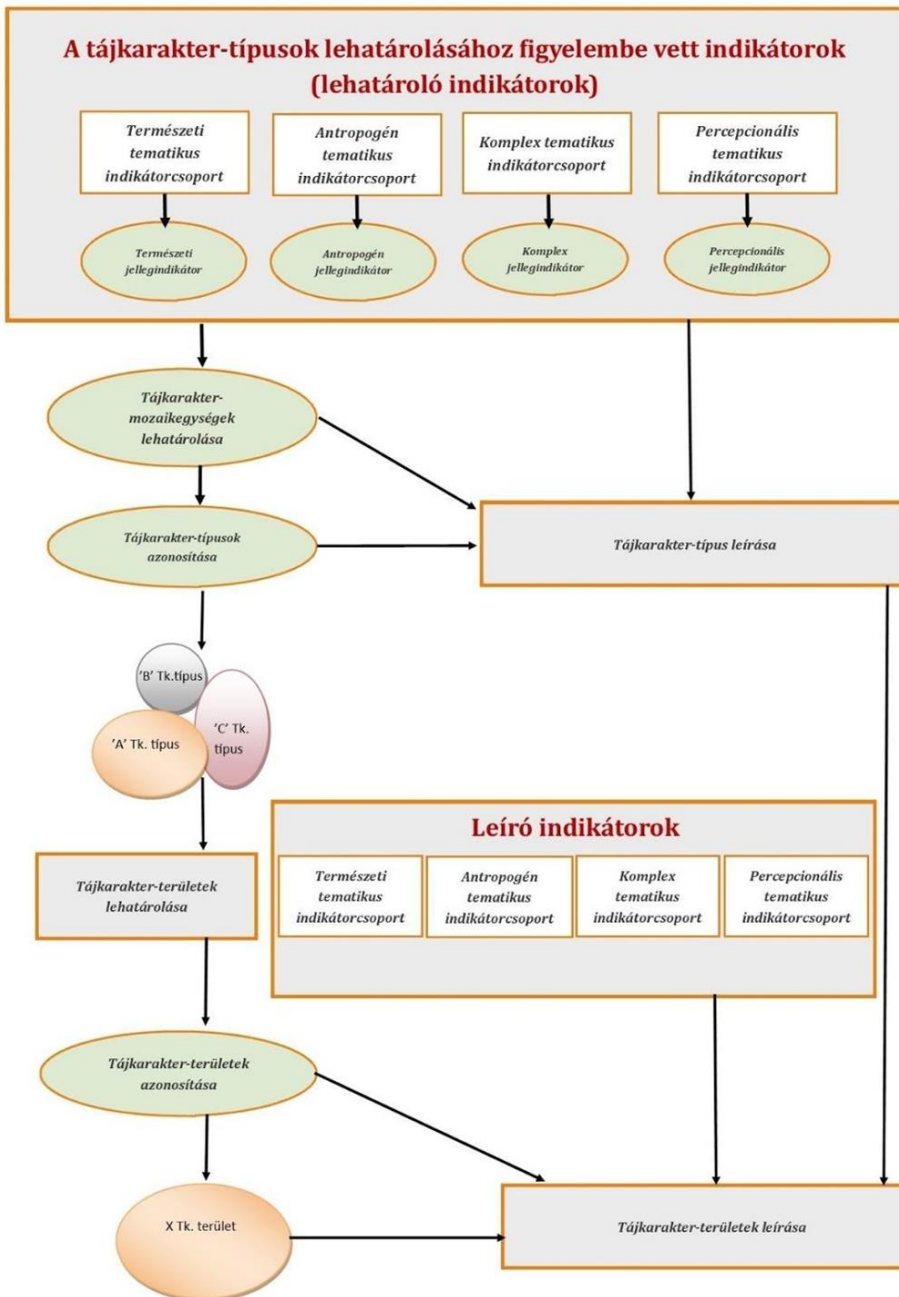
AZ ORSZÁGOS TÁJKARAKTER-TÍPUSOK INDIKATÍV LEHATÁROLÁSA

MAGYARORSZÁG TÁJKARAKTER ALAPÚ RENDSZEREZÉSÉNEK MÓDSZERTANI MEGALAPOZÁSA

0 10 20 30 40 50 km

Középhegység (300 m <) – Erdő-domináns – Településhiányos terület	Alacsony síkság (< 115 m) – Dominancia nélküli – Szórvány beépítés	Alacsony síkság (< 115 m) – Szántó-domináns – Szórvány beépítés
Domság és hegységperem (150-300 m) – Erdő-domináns – Településhiányos terület	Alacsony síkság (< 115 m) – Erdő-domináns – Szórvány beépítés	Középhegység (300 m <) – Szántó-domináns – Településhiányos terület
Domság és hegységperem (150-300 m) – Dominancia nélküli – Településhiányos terület	Domság és hegységperem (150-300 m) – Erdő-domináns – Szórvány beépítés	Magas teraszsikság (115-150 m) – Erdő-domináns – Szórvány beépítés
Domság és hegységperem (150-300 m) – Szántó-domináns – Településhiányos terület	Domság és hegységperem (150-300 m) – Gyep-domináns – Településhiányos terület	Magas teraszsikság (115-150 m) – Gyep-domináns – Településhiányos terület
Középhegység (300 m <) – Dominancia nélküli – Településhiányos terület	Domság és hegységperem (150-300 m) – Dominancia nélküli – Szórvány beépítés	Magas teraszsikság (115-150 m) – Szántó-domináns – Szórvány beépítés
Magas teraszsikság (115-150 m) – Erdő-domináns – Településhiányos terület	Beépített-felzsin-domináns – Egybefüggő beépített terület	Domság és hegységperem (150-300 m) – Szőlő- és gyümölcs-domináns – Településhiányos terület
Magas teraszsikság (115-150 m) – Dominancia nélküli – Településhiányos terület	Alacsony síkság (< 115 m) – Szőlő- és gyümölcs-domináns – Településhiányos terület	Magas teraszsikság (115-150 m) – Szőlő- és gyümölcs-domináns – Településhiányos terület
Alacsony síkság (< 115 m) – Erdő-domináns – Településhiányos terület	Magas teraszsikság (115-150 m) – Dominancia nélküli – Szórvány beépítés	Magas teraszsikság (115-150 m) – Gyep-domináns – Szórvány beépítés
Alacsony síkság (< 115 m) – Dominancia nélküli – Településhiányos terület	Alacsony síkság (< 115 m) – Viz-domináns – Településhiányos terület	Alacsony síkság (< 115 m) – Gyep-domináns – Szórvány beépítés
Magas teraszsikság (115-150 m) – Szántó-domináns – Településhiányos terület	Alacsony síkság (< 115 m) – Viz-domináns – Szórvány beépítés	Alacsony síkság (< 115 m) – Szőlő- és gyümölcs-domináns – Szórvány beépítés
Dominancia nélküli – Egybefüggő beépített terület	Középhegység (300 m <) – Gyep-domináns – Településhiányos terület	Középhegység (300 m <) – Dominancia nélküli – Szórvány beépítés
Domság és hegységperem (150-300 m) – Viz-domináns – Településhiányos terület	Alacsony síkság (< 115 m) – Gyep-domináns – Településhiányos terület	
Alacsony síkság (< 115 m) – Szántó-domináns – Településhiányos terület	Magas teraszsikság (115-150 m) – Viz-domináns – Településhiányos terület	

- Tájkarakter-típusok leírása
- Tájkarakter-területek azonosítása
- Tájkarakter-területek leírása

A PROJEKT KÖVETKEZŐ LÉPÉSEI

A természetvédelem országos programja.

2019. I.

2019. I.

Az országos tájkarakter-egységek lehatárolása módszertanának kidolgozása

Módszertani útmutató

Az országos tájkarakter-egységek indikatív lehatárolása és leírása

Országos Tájkarakter Tudástár 1.0
⇒ térinformatikai adatbázis
⇒ leíró adatbázis
Minőségi célkitűzések és kezelési, védelmi, fejlesztési irányelvek
Monitorozás módszertani megalapozása

A PROJEKT KÖVETKEZŐ LÉPÉSEI

A természetvédelem országos programja.

2019. I.

2019. I.

2019. II.

Az országos tájkarakter-egységek lehatárolása módszertanának kidolgozása

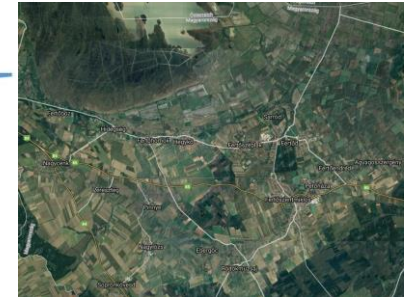
Módszertani útmutató
Országos Tájkarakter Tudástár

Helyi szintű tájkarakter-egységek módszertan megalapozása

Tájkarakter-típus Határozó

- ⇒ tájkarakter-típusok adatstruktúrája
- ⇒ mintaterületi tájkarakter-egységek lehatárolása, leírása
- ⇒ módszertani útmutató

A PROJEKT KÖVETKEZŐ LÉPÉSEI

A természetvédelem országos programja.

2019. I.

2019. I.

2019. II.

Az országos tájkarakter-egységek lehatárolása módszertanának kidolgozása

Módszertani útmutató
Országos Tájkarakter Tudástár
Tájkarakter-típus Határozó

Helyi szintű tájkarakter-egységek módszertan megalapozása

Tájkarakter-típus Határozó

- ⇒ tájkarakter-típusok adatstruktúrája
- ⇒ mintaterületi tájkarakter-egységek lehatárolása, leírása
- ⇒ módszertani útmutató

A PROJEKT KÖVETKEZŐ LÉPÉSEI

A természetvédelem országos programja.

2019. I.
2019. I.
2019. II.
2020. I.

FORRÁSELOSZTÁS

Az országos tájkarakter-egységek lehatárolása módszertanának kidolgozása

Módszertani útmutató
Országos Tájkarakter Tudástár
Tájkarakter-típus Határozó

A tájkarakter-rendszer alkalmazási területeinek meghatározása

TERVEZÉS

Visszacsatolás

Végleges módszertani útmutató
Országos Tájkarakter Tudástár
Útmutatók, ajánlások, tervezési segédletek

SZABÁLYOZÁS

A PROJEKT KÖVETKEZŐ LÉPÉSEI

A természetvédelem országos programja.

2019. I.

FORRÁSELOSZTÁS

2019. I.

2019. II.

2020. I.

Az országos tájkarakter-egységek lehatárolása módszertanának

Végleges
Módszertani útmutató
Országos Tájkarakter Tudástár
Tájkarakter-típus Határozó

A tájkarakter-rendszer alkalmazási területeinek meghatározása

TERVEZÉS

Visszacatolás
Útmutatók, ajánlások, tervezési segédletek

A PROJEKT KÖVETKEZŐ LÉPÉSEI

A természetvédelem
országos programja.

2019. I.

2019. I.

2019. II.

2020. I.

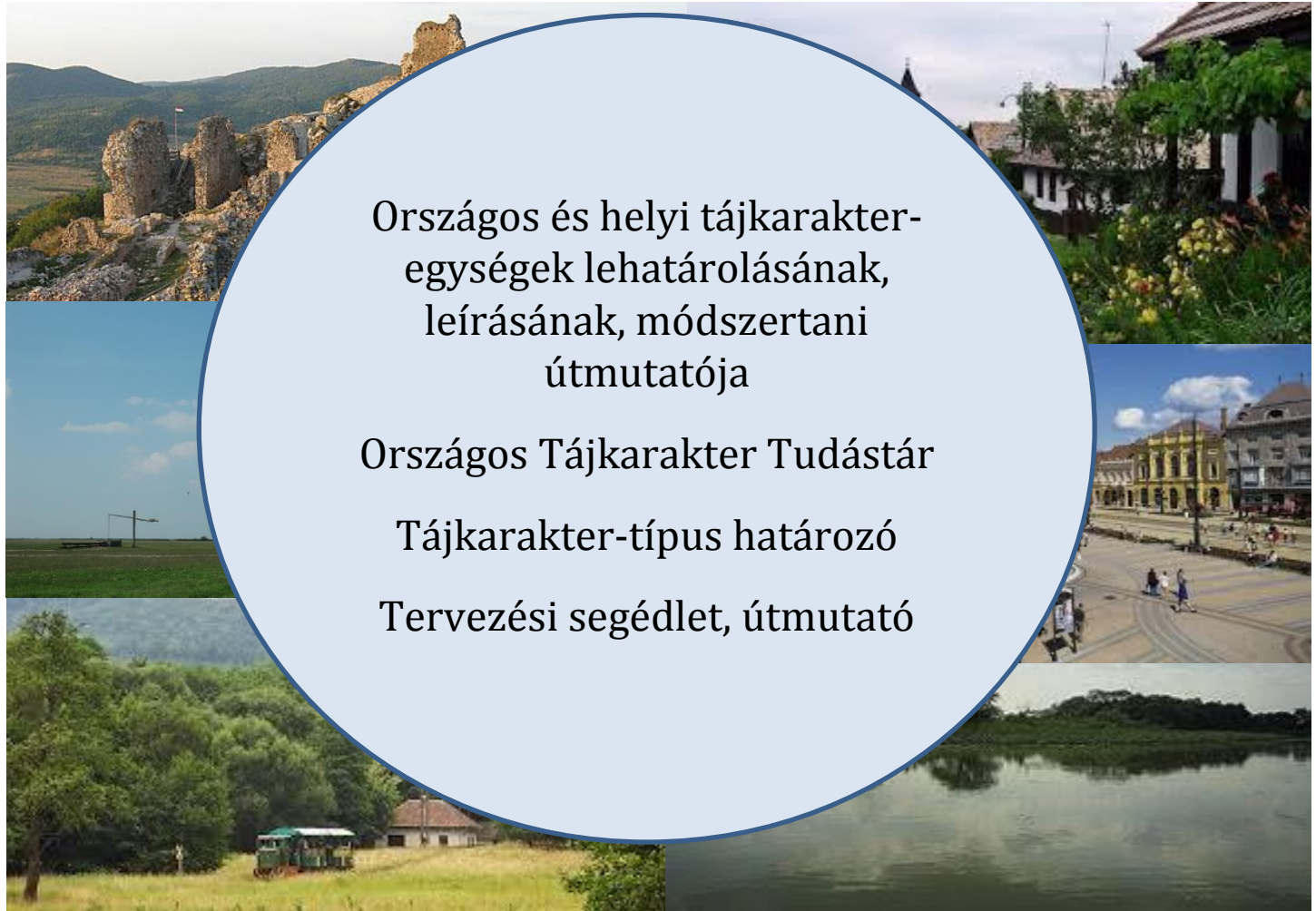
2020. II.

Országos és helyi tájkarakter-
egységek lehatárolásának,
leírásának, módszertani
útmutatója

Országos Tájkarakter Tudástár

Tájkarakter-típus határozó

Tervezési segédlet, útmutató

tájkarakter
a természet arcai

A PROJEKT KÖVETKEZŐ LÉPÉSEI

A természetvédelem
országos programja.

2019. I.

2019. I.

2019. II.

2020. I.

2020. II.

MÓDSZERTAN
ADATBÁZIS

tájkarakter
a természet arcai

A PROJEKT KÖVETKEZŐ LÉPÉSEI

A természetvédelem
országos programja.

2019. I.

2019. I.

2019. II.

2020. I.

2020. II.

2020.
UTÁN

FENNTARTÁS ÉS AMI UTÁNA
JÖN:
NYILVÁNTARTÁS
ADATSZOLGÁLTATÁS
MONITOROZÁS
FEJLESZTÉS

*...hogy élni tudjunk
a természet adta
lehetőségekkel*

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

tájkarakter
a természet arcai

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE